

Tamara Lövey

VINIL PRIČA

© Tamara Lövey, Zagreb 2011.

Sva prava pridržana. Niti jedan dio ovog djela se ne smije umnožavati i prenositi u bilo kojem obliku, elektroničkim ili mehaničkim sredstvima, uključujući fotokopiranje, presnimavanje ili bilo kakvo informacijsko pohranjivanje, bez prethodne pismene dozvole autora.

info: www.tamaralovey.com

Zavjesa se nečujno nadimala, dok su po njoj plesale sjene lišća visoke platane što se propinjala u pomalo neurednom i tipičnom blokovskom dvorištu. Povjetarac što se poigravao s njom nikako nije želio prodrijeti u sparnu unutrašnjost moje sumorne sobe.

Osjećao sam kako mi se majica lijepi za leđa dok sam zavaljeno kratio preduge dane ljetnih praznika sa slušalicama nabijenim na uši. Volio sam muziku, ali sam tako prikrivao i dernjavu mojih staraca.

Natezali su se oko odlaska na more u vikendicu mamine prijateljice. Taj aranžman obično ne bi ispao ekonomski isplativ, a ni osobito relaksirajući.

Odložio sam slušalice, odlijepio se od kauča i dovukao do prozora. Samo sam na mahove osjećao nekakvo strujanje zraka koje kao da se istrošilo na lišću platane pa je samo škrto draškalo moje oznojeno tijelo.

Ubrzo mi je pogled zapeo za nešto što nije doprinosilo hlađenju atmosfere koja je topila gradski asfalt. U susjednom dvorištu koje se s mog prozora na drugom katu vidjelo kao na dlanu, ležala je ona. Rasna podstanarka s prvog kata nasuprotne zgrade.

Bezobzirno se izvalila na plastičnoj sklopivoj ležaljci, izlažući svoje tijelo podnevnom suncu. Trebao sam je upozoriti da je zračenje opasno u ovo doba dana, ali sam samo ostao stajati i upijati mekoću krivina njenih grudi koje su drhtale dok se meškolljila na ležaljci.

Shvatio sam da nisam jedini koji je zastao na prozoru udahnuti malo zraka. Oslonivši svoje hartave laktove na prozorsku klupčicu, slineći filter nekog mekog pakovanja, zurio je u nju susjed u *švicmaji*.

Moj mobitel je odjednom proparao užeglu mirnoću cijelog susjedstva i vibrirajući počeo poskakivati po stoliću.

Mlada susjeda se okrenula na svojoj ležaljci postajući svjesna moje prisutnosti. Zbunjeno sam se povukao u unutrašnjost i pokušao utišati svoj mobitel.

– Hej strvino! – oglasio se šarmantno moj prijatelj Igor.

– Što je mrcino? – uzvratio sam mu istom mjerom.

U našem je slučaju aktivnost bila obrnuto proporcionalna masi. Igora je unatoč njegovom korpulentnijem stasu krasila neobična okretnost i spretnost, dok sam ja sa svojih kržljivih metar osamdeset, na užas svih bližnjih, inertno kročio kroz život. Po tonu njegova glasam dalo se naslutiti ta mu je na pameti nešto što će zahtijevati od mene da se pokrenem iz svog pomalo katatoničnog stanja i iscijedim koju žličicu znoja usprkos kipućem i ljepljivom zraku što se povlačio gradskim ulicama.

– Našao sam nam posao! – osjećao sam njegov entuzijazam kroz slušalicu.

– Mogu misliti – coknuo sam jezikom.

– Brza lova uz, ne tako mnogo truda.

– Zvuči sumnjivo – znao sam da mi se njegova ideja neće svidjeti.

– Čuo si da uskoro ide krupni otpad. Polijepio sam po haustorima oglas da čistimo tavane i podrume...

Znao sam! Pred očima mi je bio tekst "dva snažna i pristojna dečka...". Osjetio je po teškoj tišini koja je dopirala s moje strane da nisam raspoložen kopati po tuđim tavanima dok mi se bodljikava prljavština lijepi za znoj, a moja mlada i nikotinom neokaljana pluća udišu prašinu gomilanu desetljećima.

– Nadam se da se šališ – hladno sam ga prekinuo.

– ...trebaš malo pokrenuti te svoje mišiće. Gledaj na to ovako, s tom lovom i s tvojim šatorom...

- Kojim mojim šatorom?
- Onim kojeg ćeš posuditi od brata – iritantno se nije dao smesti, a znao je da moj brat nije osobito fleksibilan u posuđivanju svoje imovine. – More, plaža i komadi.
- Koji...
- Zar to ne vrijedi malo truda, a uz to ćeš malo i nabaciti definiciju na te svoje žlundre.

Htio sam mu kontrirati nešto na temu sala koje je obilato definiralo njegove mišiće, ali sam se suzdržao.

Varijanta da umjesto sa starcima, odem na kampiranje s Igorom i tamo bez skrivanja iza zavjese škicam sva ta bajna tijela dok ih prekrivaju minijaturne krpice, bila je poprilična motivacija i iako prilično nesvjestan svega, čuo sam sebe kako izgovaram pristanak.

- Bit će to ljetovanje za pamćenje – kleo mi se Igor objašnjavajući kako je već dogovorio sređivanje jednog tavana negdje oko Botaničkog vrta.

I dok smo se uspinjali izlizanim kamenim stubama nebu pod oblake, požalio sam što sam tako olako zagrizao mamac. Obećani treći kat u tipičnoj donjogradskoj kući imao je visinu moderne peterokatnice.

Tavan je bio potpuno očekivan. Gomila krame, taložene stoljećima. Gospođa koja nas je angažirala, kontrolirala je što točno prenašamo, ne bi li se slučajno našao neki iole vrijedniji predmet. No takav se nije našao, barem što se nje ticalo.

I dok sam već kašljao poput tuberana u uznapredovanom stadiju, zapeo mi je za oko predmet koji je odudarao od sveg ostalog.

Neobičan kovčeg bio je obložen trešnjinim furnirom s neobičnim elipsastim prorezima na poklopcu te kablom s teškim okruglim utikačem, koji se klatio kad sam podigao kovčeg.

Oprezno sam ga spustio na prašnjavi stol pipajući bočne stranice u potrazi za kopčama. Čuo sam dahtanje iza sebe koje je pratio snažan vonj po muškom znoju, ali se nisam obazirao na Igora, već sam u onom sivom polumraku pokušao razabrati o čemu se točno radi. Oni elipsasti urezi bili su ispunjeni čudnom tekstilnom strukturom i prsti su mi oprezno prelazili preko tih nježnih membrana. Našao sam kopče i uz tihi zvuk odljepljivanja, uspio otvoriti poklopac.

U polumraku je bljesnula kromirana osovina usred gumenog tanjura. Nikada nisam vidio ništa slično. Znao sam da se radi o gramofonu jer su ga krasili svi bitni dijelovi koje sam znao vidati u izlogu dućana u kojem je radio moj polubrat.

Filip je bio pet godina stariji od mene i bio je vanbračno dijete moje mame i nekakvog propalice koji je sebe smatrao muzičarom. Iako ona nikada nije bila *groupie* djevojka, dogodilo se to da je kao brucošica slučajno otišla na jedan koncert. Tamo ju je spazio tip na bas gitari. Kad je skužila da je trudna, on je već bio daleko na nekoj ljetnoj turneji. Znao je da je dobio sina, ali se njegova karijera nije smjela ugrožavati nekim tradicionalnim roditeljskim normama, pa je tako Filip prvih nekoliko godina odrastao bez oca, dok se nije pojavio moj tata i prihvatio ga kao svojeg. No kad je Filip postao punoljetan i kad njegov stari više nije bio zakonski dužan plaćati alimentaciju, odjednom je ispuzao iz neke rupe i pojavio se na našim vratima želeći razgovarati sa svojim sinom. Vjerovao sam tada da će ga Filip izbaciti naglavačke, no on ga je dočekaš širom raširenih ruku. Filip na žalost nije od oca naslijedio sluh, pa mu je preostalo jedino da nabija po bubnjevima i bude na izvoru informacija, odnosno da se zaposli u trgovini nosača zvuka.

Kad smo završili s istovarom vjerojatno desetog kubika krame, osjećajući svaku koščicu u tijelu, uputio sam se sa svojom novom igračkom kući.

Nakon popriličnog istraživanja, shvatio sam da bi za pokretanje te sprave trebalo uložiti prilično truda i elektrotehničkih zahvata. No glavni problem bio je što nisam imao nikakvu LP ploču kojom bih testirao tu stvar. Filip ih je sve odnio sa sobom kad se prije koju godinu preselio svom novopečenom ocu.

Odlučio sam se uputiti u njegovu trgovinu. Sparno poslijepodne dodatno su zagrijavali građevinski strojevi u neposrednoj blizini. Kad sam zakoračio u klimatiziranu prodavaonicu u prizemlju uglovnice u samom centru, buku strojeva je jedva nadglasavala Lady Gaga dok je plešući na svom disko štapu treštala sa zvučnika ovješanih o kutove prodavaonice.

Poslovično u svojoj kožnoj rokerskoj jakni, Filip je bio zavaljen u stolicu za pultom, listajući neki strani muzički časopis.

Iako nije bio sasvim uzoran brat, svojski se trudio da me pošteno odgoji u muzičkom smjeru kako se ne bih zatekao u nekom narodnjačkom klubu, tako da sam od malena slušao rifove, solaže i općenito sve što se uklapalo u ono što je Filip nazivao *klasikom*. Njegova je klasika obuhvaćala period od polovice dvadesetog stoljeća na ovamo.

Kao da ulazim u hram, koračao sam oprezno prema pultu, dok su kraj mene umjesto fresaka i kipova svetaca promicale police bogate svim stilovima glazbe.

Odložio je časopis i umjesto pozdrava uputio mi sumnjičav pogled.

Nisam pokušavao okolišati i ispričao sam mu svoje otkriće, upitavši ga može li mi pomoći u odabiru neke prigodne ploče.

- Hej, baš je jutros svratio neki neobičan lik i donio čitavu kutiju prastarih ploča. Pokušavao sam mu objasniti da mi nismo *second hand shop*, a ni skladište. No znaš kako sam slab na vinile. Šef je dozvolio da ih pustimo ovdje dan-dva. Nisam još stigao baciti pogled što ima. Ti slobodno biraj. Neka sića je u pitanju.

Čučnuo sam kraj kutije i počeo listati. Naslovi mi nisu mnogo govorili, jedino je bila jasno ispisana cijena na svakoj. Očito nisu spadali u Filipovu klasiku. A onda sam naišao na jednu uloženu u čisto bijeli omot, bez ikakvog teksta, slike, a ni cijene. Počeo sam je pažljivo vaditi iz omota kad se Filip u dugim koracima stvorio kraj mene. Više puta me je instruirao kako se barata s pločama, ali činilo se da po njegovom mišljenju još uvijek nisam bio dovoljno stasao da položim svoje drhtave prsta na tu vrednotu. Dobacio mi je nervozni pogled i preuzeo ploču u svoje ruke, a onda je držao nekoliko trenutaka kao da u drži rukama relikviju i upija njenu energiju. Crna ploča kliznula je iz papirnate ovojnice unutar omota i uglavila se između njegovog palca te nokta na malom prstu koji je pridržavao samu sredinu ploče. Filip nije dozvoljavao da ga nedostatak sluha odvрати od sviranja gitare, pa je puštao nokte na desnoj ruci.

Vidio sam čuđenje na njegovom licu kad je shvatio da naljepnica u središtu ploče ne nudi nikakvo dodatno pojašnjenje o kakvom se dijelu radi. Mene kao da nije iznenadila potpuno crna naljepnica i zamolio sam ga da mi je pusti da je preslušam.

Činilo se da se dvoumi prije nego je položio tu mističnu ploču na legendarnog Technicsa SL. Dodao mi je slušalice i prepustio me mom otkriću.

Isprva sam čuo samo nježno pucketanje poput rominjanja kiše po udaljenom limenom krovu. Glazba se počela uvlačiti u moju svijest sasvim tiho i tako polako da je isprva nisam ni razabirao. Kao hipnotiziran buljio sam u koncentrične krugove kako trepere i kad sam digao pogled od gramofona shvatio sam da se sve oko mene izmijenilo. Veliki stakleni izlozi koji su u kontinuitetu prekrivali dvije strane prodavaonice odjednom su poprimili neobični ritam prozora uglavljenih u lučne okvire. Ogleđao sam se oko sebe i vidio da me više ne okružuju police s najvećim izborom

nosača zvuka u gradu i pripadajućih uređaja za njihovu reprodukciju. Nalazio sam se u prilično otmjenoj kavani s okruglim stolovima i stolicama od kuhane bukovine.

Tada sam spazio nju. Stajala je preko puta ceste u bijeloj prozračnoj haljini neobičnog kroja koja je sezala gotovo do njenih gležnjeva, a u ruci koju je prekrivala heklana rukavica, držala je čipkasti suncobran. Već je bila zakoračila na uglačane granitne kocke kolnika kada je morala ustuknuti kako bi izbjegla jureću kočiju.

Kladio bih se da mi se smješkala dok je prelazila ulicu, a onda je samo sakrila svoje lice iza suncobrana i svjesna mog izbezumljenog pogleda, kao da me draži počela šetati lakog koraka uz velike lučne prozore kavane.

Muzika me je i dalje tiho oplakivala, ali kad sam svrnuo pogled s izloga to više nije bio legendarni SL već prastari gramofon s trubom koja se popu ljljana izvijala iznad ploče koja je plesala ispod mjedene ručice.

Djevojka je skrenula za ugao i instiktivno sam krenuo kako bih je mogao vidjeti izbliza.

Puf.

Sve je nestalo. Ponovo sam bio u prodavaonici osjećajući na sebi Filipov mrki pogled jer sam iščupao slušalice iz utičnice.

Smekšao se vidjevši moje izgubljeno lice. Objasnio sam mu da je želim kupiti, ali da ne znam cijenu.

Ponovo je razgledao omot, a zatim iskopao vizitku koju mu je ostavio onaj čudan lik. Prilično odsutan zurio sam kroz izlog nadajući se da ću je ponovo vidjeti.

Trgnula me je njegova ruka.

– Sorry buraz. Lik kaže da se zabunio i da ta ploča nije na prodaju. Čak me je molio da mu je spremim jer da će odmah doći po nju. Al' ne brini. Kad središ taj stari gramofon dat ću ti ja jednu od *Kralja*.

– Hvala – razočarano sam kimnuo i pozdravio ga, napustivši rashlađenu unutrašnjost i ponovo se suočivši sa sparnim predvečerjem.

Učinilo mi se da sam u daljini spazio onu bijelu haljinu starinskog kroja. Požurio sam u tom smjeru unatoč opakoj upali mišića. Skrenula je u prolaz iza kina.

Odjednom me zgrabila gomila koja se počela razilaziti nakon kino predstave. Nisam je više našao iako sam još satima bauljao gradom. Nakon toga sam često vraćao u bratovu prodavaonicu pitajući za onu ploču.

Poslušao sam stotine ploča u potrazi baš za tom fantomskom. Svaka je imala svoju priču, ali niti jedna više nije bila ona.